

Niet krajšieho mesta

Ešte ani slnko nevyšlo spoza horizontu a na stromoch okolo námestia v Levoči už štebotali vtáky. Vo vzduchu sa šírila vôňa rozkvitajúcich kvetov a vábila včely i iný hmyz na dobrú hostinu. Na tržnici sa už objavovali ľudia, ktorí stavali svoje stánky, vykladali nový tovar, ovocie i zeleninu a pripravovali sa na ďalší rušný deň. Mnohí zamožní ľudia ešte spali, no ich sluhovia už mali kopu práce. Statní paholci prenášali ťažké sudy vína či, iných lahôdok do pivníc a z kuchýň už rozvoniaval pripravovaný obed. Práve, keď sa slniečku podarilo vystúpiť ponad vysoké domy, na juhozápadnom konci námestia sa na veľkom bodrom dome, ktorí všetci poznali ako Mariášiho dom, pootvorili vráta a vykukla odtiaľ kohosi hlava. To bola Klára, slúžka pána Mariášiho, ktorú gazdiná poslala kúpiť potraviny na trh.

Klára skontrolovala svojimi bystrými očkami okolie a zvierajúc pletený košík a mešec s peniazmi vyšla von. Ako slúžka nemala času na parádenie, ale vždy bola čistá a upravená aj napriek jej obyčajným sivým šatám a bielej zásterke. Vlnité, lesklé hnedé vlasy mala zviazané čepcom a vykračovala si po ulici. Musí sa ponáhľať, aby stihla priniesť gazdinej všetko potrebné z trhu čo najskôr, inak bude zle-nedobre. Aj keď sa tak veľmi ponáhľala, oči jej hneď zaleteli k vedľajšiemu domu. Spomalila krok a na chvíľku sa zastavila. Zhlboka sa nadýchla a potom prudko vydýchla. Tento dom ju vždy fascinoval. Maľby anjelov a svätcov, takmer v zbožnej úcte na ne pozerala. To bol dom pána Krupeka. Mala odtiaľ kamarátku, ale odkedy sa začali spory medzi jej pánom a pánom Krupekom, museli sa prestať stýkať. Oslnene pozerala na nádhernú fasádu domu, ale pochytila ju zvedavosť a chcela vidieť viac. Pricupkala trochu bližšie a postavila sa na špičky v snahe aspoň čosi zahliadnuť v najbližšom okne. Vytiahla sa ešte vyššie a zazrela hlavnú slúžku, ako utiera prach z krásneho čierneho dreveného stola a ukladá do vázy čerstvé kvety. Naozaj, tento dom nebol krásny a bohatý len zvonku, ale aj z vnútra. Len miestnosť, ktorú videla bola veľmi pekne zariadená drahým skvostným nábytkom, skoro tak pekne, ako salónik pána Mariášiho.

Pousmiala sa a zvedavo nakukla o čosi ďalej, keď sa zrazu okenice na malom okienku celkom naspodku domu pána Mariášiho s buchotom roztvorili a vykukla z neho gazdiná. Bola to poriadne zaoblená žena s večne špinavou zásterou a sivejúcimi vlasmi. Väčšinou mala prísny, no láskavý výraz, ale teraz vyzerala veľmi nahnevane. Klára sa pri buchote okeníc preľakla až odskočila. Rýchlo pozrela na gazdinú.

„Klára, čo tam stojíš ako také poleno! Maž na trh po vajcia!“ skríkla gazdiná a už jej nebolo. Klára celá červená od hanby sklonila hlavu a rýchlo ustupovala.

„Už-už,“ zakoktala, otočila sa a pridala do kroku. V duchu si nadávala, aká je nešikovná a večne zasnená. Sny sú pre takých, čo si môžu dovoliť sa na chvíľu pozastaviť, ale ona má veľa práce a nesmie ju zanedbať. Prebehla cez kamenistú cestu naprieč námestím a dostala sa k radnici. Už od útleho veku sa jej páčila vežička hneď vedľa radnice. Teraz vyzerala obzvlášť krásne. Svietilo na ňu ranné slnko a oranžové lúče sa odrážali od kohúta na vrcholci, ktorý sa kolísal v jemnom vánku.

Obzrela sa. Na tržnici už aj v týchto ranných hodinách bolo plno ľudí. Obchodníci, ktorí vyzerali, akoby vykrikovali zo spánku, ponúkali kupujúcim tovar. Klára sa obzerala po tete Uličianskej. Gazdiná jej vždy prísne pripomínala, aby mlieko, syr a iné mliečne výrobky kupovala jedine od nej. Mali totiž tie najlepšie kravy v okolí. So sklonenou hlavou, ako sa na dievča jej veku patrilo, prešla okolo exoticky vyzerajúceho predavača kobercov a hneď ju zbadala.

Tetuška Uličianská stála ako vždy, každý deň na tom istom mieste – v tieni pod ochranou výklenku radnice. Bola to statná žena s modrým čepcom a prešívanou čiernou vestou. Jej manžel stál vedľa nej a miešal v sude čerstvý tvaroh. Aj ku Kláre, ktorá veru nestála nejako blízko, sa dostala svieža vôňa tvarohu, až sa jej zbíhali slinky. Pobešla trošku, vyhla sa nakupujúcim slúžkam a zastavila tesne pri malom stolčeku, okolo ktorého boli poukladané hrubé sudy zo svetlého dreva.

Nakúpila syr, mlieko a čerstvú smotanu a vydala sa hľadať predavača so zeleninou. A hneď ho aj našla. Jeho stánok stál ďalej od ostatných a aj predavač vyzeral ako starý chren. Ten muž bol vychudnutý, kostnatý, s ohnutým chrbtom a mozoľnatými rukami od ťažkej práce na poli. Kedysi bol určite vysoký sťa topol', mohol to byť pekný muž. Klárine dreváky zaklopkali po dlaždiciach, ako sa blížila k zeleninárovi. Slušne pozdravila a muž jej rovnako slušne odzdravil. Hneď jej do košíka pribudol zväzok mrkvy, petržlen a malá hlávka kapusty. Placho sa na muža usmiala a odcupkala ďalej.

Ako tak kráčala, pospevujúc si v mysli akúsi pesničku, ranný lúč slnka sa odrazil od čohosi lesklého a zasvietil jej do tváre. Klára prižmúrila oči a pozrela sa, čože sa to tam leskne. Zvedavá, vydala sa za svetlom. Ten pohľad ju ohromil. Svetielko, ktoré videla bol odraz slnečného svetla od pozlátenej koruny ženy držiacej dieťa. Klára si uvedomila, že je to Ježiš a jeho svätá matka, Panna Mária. Bol to neuveriteľný pohľad. Klára aj zabudla dýchať od tej nádhery. Zlatisté vlasy madony sa v hustých vlnách krútili okolo jej tváre a vyzerali ako svätožiara. Zlaté volány jej šiat sa vinuli k zemi. Klára mala pocit, že madona i Ježiško sú

skutoční. V nemom úžase hľadela na tváre sôch, až kým ju z jej zasnenia nevytrhol príkry mužský hlas:

„Pozor, dievčička, nech si neublížiš!“ skríkol na ňu ktosi. Voľky-nevoľky odvrátila pohľad od sôch a pozrela na mužov, ktorí z neznámeho domu vykladali ďalšiu, ešte neuveriteľnejšiu drevenú sochu. Rýchlo ustúpila, aby mali muži miesto a v tom si spomenula, ako župan pred niekoľkými mesiacmi hovoril, že v našom veľkolepom kostole bude stáť nový oltár. Pozrela na dom, z ktorého muži vynášali sochy. To musí byť dom Majstra Pavla, uvedomila si a poriadne sa mu prizrela. Nebol taký veľkolepý, ako dom pána Krupeka, ale aj tak mal svoje osobité čaro. Malé drevené okienka obkolesovali tmavosivé fresky lastúr. Pousmiala sa a odohnala od svojej tváre zatúlanú myšlienku. Veru, bude to nádherný oltár. Majster Pavol šikovný remeselník, majster nad majstrov, veď nájsť vhodný kus mäkkého lipového dreva a vyrezať z neho sochu je samo o sebe veľké umenie.

Vydala sa hore ulicou ku krajčirovi, od ktorého kúpila jemné i hrubé ihly a jemnú bielu čipku. Počkala, kým prejde po ceste voz naložený sudmi kvalitného vína, ťahaný koňmi a rozbehla sa k domu svojho pána. Po ceste sa zohla a odtrhla si z fliáčika trávy sedmokrásku. Zaclonila si ruku pred slnkom, pridržala košík, a keď sa za ňou zatvárala ťažká brána na dome pána Mariášiho, vrhla posledný pohľad na námestie. Niet krajšieho mesta, ako je Levoča, pomyslela si a zmizla v mohutných dverách.

Alica Rybárová 3.C

12.1.1997

Vek: 18

Jondčian

0544 153 153

Knižná 23 054 01

Stredná pedagogická škola Levoča

05401 Levoča

Číslo 053 3305